

Резюмета на научни трудове

1. Атанасова, Н. Маркетингови изследвания в спорта, Монография, НСА ПРЕС, С., 2012.

Основното предназначение на монографията е да въведе аудиторията в света на социалните изследвания, в чийто фокус попадат физическото възпитание и спортът – област, разгледана едновременно като академична дисциплина и като бизнес индустрия.

В логическа връзка са представени стъпките при провеждане на едно маркетингово изследване в областта на физическото възпитание и спорта.

В съдържателно отношение покрива следните ключови тематични области:

- значението на спортния маркетинг и обосноваване необходимостта от маркетингова информация за спортните организации; направления в информационното осигуряване на производствените структури в спорта;

- същност и класификация на маркетинговите изследвания;

- обхват на маркетинговата информационна система в спорта (специфика на МИС в спорта) ;

- структура на изследователския процес (анализ на отделните етапи в провеждането на маркетингови изследвания в спорта и практическите задачи, съпътстващи всеки един от тези етапи);

- програма на маркетингово изследване (анализ на теоретичната и организационна част на програмата);

- специфика на методите за директни маркетингови изследвания в спорта с реални примери от практиката.

2. Атанасова, Н. Маркетинг на спортната активност в образователната система, НСА ПРЕС, С., 2012.

В учебното ръководство в подходяща логическа последователност се обобщават и отразяват съвременните аспекти в областта на маркетинговата дейност в образователната система. То е базирано на приложението на маркетинговата концепция в управлението на образователни институции, изискващи цялостна ориентация към потребностите и желанията на потребителите.

В първата част са разгледани функциите на спорта в съвременното общество, обоснована е необходимостта от разглеждане на две взаимосвързани функционални направления в системата на физическо възпитание и спорт в училищата – в редовния и извън редовния учебен процес, направена е характеристика на подсистемата на ученическия спорт от гледна точка на нормативно-програмната база и проблемите, които засягат спортните занимания в двете направления. Специално внимание се обръща на маркетинга като подход за изучаване и усъвършенстване управлението на спортната активност на учениците.

Във втората част на учебното ръководство са представени резултати от проведени изследвания, насочени към основни маркетингови категории – интереси,

потребности и отношения на различните целеви групи лица. Предложени са модели за управление спортната активност на учениците в три направления – структурно-функционални отношения в системата „училищен спортен клуб“, взаимоотношения и нива на управление в общинска администрация – направление "спорт" и модел за координация при реализиране на училищна програма.

3. Deleva, N. The National Sports Academy and the development of Olympic educational programmes through holding of youth and school sports activities. (приложен сертификат)

Докладът отразява развитието на олимпийските образователни програми чрез организирането на детски и младежки спортни игри. Акцентът в него е разглеждане на образователната структура на НСА „В. Левски“ и основните моменти в подготовката на специалисти. Открит е процесът при организирането на ученически и младежки спортни прояви с активното участие на НСА, както и ролята на Националната Олимпийска Академия за разпространението на олимпийските ценности в Република България.

4. Делева, Н., Е. Атанасов. Анализ на одобрените проекти по финансово-инвестиционната програмата HatTrick към УЕФА – характеристика, финансиране и процес на изпълнение. Авангард Прима, с. 31-36 София, 2005 г.

Проектното финансиране е един от актуалните механизми за набиране на финансови средства за различни организации, в т.ч. и в спортния сектор.

В настоящото проучване е направен анализ на одобрените проекти по програмата „HatTrick“, разработена от Европейската футболна асоциация. В логически план са характеризирани основните направления за финансиране на инвестиционната програма, направен е финансов анализ на одобрените проекти в съответните направления.

Направени са обобщения относно аспектите, в които са осъществени подобрения в различните държави, усвоили средства по финансово-инвестиционната програма.

5. Атанасов. Е., Н. Делева, З. Стефанов, А. Антонов. Анкетно проучване върху някои особености на женския футбол в България. С., ТМНК, Авангард Прима, 2006.

Целта на изследването е да се проучи и анализира състоянието на женския футбол в България върху основата на анкетно проучване. Обект в изследването са 112 състезателки, от всички седем клуба в България.

В анализа на резултатите се акцентира върху важни управленски, спортно-състезателни, психологически и медицински показатели. Разглеждат се въпроси като периодичност на тернировъчния процес, качество на условията, в които се

провежда той, ниво на личността мотивация, области от тялото, подложени най-често на травми.

В заключение са направени препоръки преди всичко от управленски характер, които ще подобрят значително развитието на женския футбол в България.

6. Делева, Н., Г. Драганов. Етични аспекти в българския професионален футбол, Сборник с доклади, НСА ПРЕС, с. 122-126, 2007.

Основната цел на изследване е да се диференцират взаимоотношенията между субектите във футбола, характерът и степента на тяхното проявление. Във времеви аспект е анализиран периодът от 07.08.2005 г. до 07.04.2006 г.

В анализа на резултатите е предствен графичен модел на структурата на взаимоотношенията, осособени в три главни направления: взаимоотношения, проявяващи се вътре в отделните елементи на системата футбол; такива, проявяващи се между отделните елементи на системата футбол; взаимоотношения между елементите на системата футбол и външната среда, с която си взаимодейства.

От проведеното проучване е направено описание на взаимоотношенията от гледна точка на техния характер- (положителен или отрицателен) и на степента на проявление (висока, средна и ниска).

В заключение с практическа насоченост са изведени шест основни извода.

7. Драганов, Г., Н. Делева. Проектите - още една възможност за финансиране в спорта. -В: "Спорт и наука", бр. 4. с. 125-129, 2007.

Стратегически въпрос в теорията на мениджмънта е познаване спецификата на проектния мениджмънт, област придобила особена актуалност през последните няколко години.

Целта на изследването е да се диференцират и анализират основните етапи, критерии за оценка и участниците в конкретен проект. Акцентът се поставя както върху технологията по разработване на проекта, така и върху последващата му реализация.

Проучени и детайлно анализирани са отделните етапи, през които се преминава при кандидатстване с проекти по програми на Европейския съюз.

8. Атанасов, Е., Здр. Стефанов, Н. Делева. Динамика на броя участващи отбори и представянето на българските отбори в Шампионска лига по футбол за жени в периода 2001-2006 г. Авангард Прима, с. 117-120, София, 2007.

Целта на проучването е да бъдат определени някои насоки в развитието на женския футбол върху основата на данни от участието на клубни отбори във формата „Шампионска лига за жени“ в периода 2001-2007 година. Част от изследователските задачи е да бъде проучено и анализирано представянето на българските отбори в турнира.

Обект на проучване са 52 отбора, членуващи в УЕФА. В хронологичен порядък е проследена динамиката на отборите, взели участие в предварителните групи и във финалната фаза на Шампионската лига за жени. Анализът е базиран на официални статистически и исторически източници на Европейската футболна централа, в които са проследени съответните показатели.

Направени са обобщения относно развитието на клубния футбол в европейски мащаб, потвърдена е взаимнообвързаността между нивото на вътрешните шампионати и представянето на националните отбори.

9. Делева Н., Е. Атанасов. Основни аспекти в мениджмънта на квалификационен турнир за Шампионска лига по футбол - жени. –В: “Спорт и наука”, бр. 4, с. 48-52, 2009.

След официалното решение на конгреса на ФИФА през 1986 г. за популяризиране на футболната игра сред жените през 2001 г. за първи път се провежда и комерсиалният турнир “Women’s cup”, който през сезон 2009/10 г. ще бъде преименуван на “Champions League”.

В доклада е направен опит да се диференцират основните аспекти на мениджмънта на квалификационен турнир, провел се в Ботевград и Правец през сезон 2006/07 г. Представен е цялостен модел за организацията на мини турнира, форматът (по дни) за неговото провеждане. В заключение са анализирани всички организационни дейности при провеждане на турнира.

10. Делева, Н., Б. Цолов. SWOT-анализ на училището като субект при управление спортната активност на учениците. –В: “Спорт и наука”, бр.2 , с.115-121, 2009

Целта бе да се анализира мнението на учителите по физическо възпитание и ролята на българското училище в управлението на извънучилищната спортна активност. Предмет на анализ бяха силните и слабите страни на училището като основен субект за управление на тези дейности, и за предоставяне на положителни възможности в тази насока.

Използван е методът на SWOT-анализа, като в проучването участваха 16 учители по физическо възпитание от четири различни училища. Обобщеният анализ, представен в табличен вид, подчертава комплекс от значими проблеми, отнасящи се до извън училищната спортна активност на учениците. Решаването на тези проблеми би позволило да се подобри спортно-образователният процес на учениците и в двете му функционални направления - във и извън редовната образователна дейност.

11. Deleva N., E. Atanasov. Research on the Possibilities to Implement Efficient Marketing Communication and Sponsorship in Female Football /following the example of a qualification tournament from the Champions League format/ –В: Сп. “Физичка култура”, год. 37, стр. 176-178, бр.2, 2009.

През последните години женският футбол заема стратегическо място в политиката на ФИФА и УЕФА. В подкрепа на тази политика бе разработена система от състезания от различен ранг – европейски и световни първенства за всички девически формации, олимпийски турнири, мини турнири от формата на Шампионска лига, приятелски турнири, двустранни срещи и др. За утвърждаване на играта значима е ролята и на маркетинговите комуникационни средства, чрез които се осъществява глобална популяризация и социално-икономическа значимост.

Целта на изследването, базиращо се на текстуален анализ, е да се проучат и анализират възможностите за осъществяване на ефективна маркетингова комуникация и спонсорство в женския футбол (по примера на квалификационен турнир от формата “Women’s Champions League”).

В анализа на резултатите са изведени основни предпоставки за осъществяването на ефективна маркетингова политика от страна на футболните клубове, очертани са основните направления, с конкретни дейности, в промоционната стратегия, анализирани са възможностите за осъществяване на спонсорски отношения за конкретното събитие.

12. Tzolov, B., N. Deleva. Some negative social changes in sport in coming generation in Bulgaria. –В: Сп. “Физичка култура”, год. 37, бр.2, 2009.

Несъмнено водещата потребност за спортуване днес се изгражда върху социално-психологичния и личностен проблем за здравето. Тя намира най-силен израз при подрастващите, където здравето и жизнеността са категории с много важно значение в българското общество.

В публикацията се отразяват и анализират някои основни негативни социални измерения на спорта при подрастващите в България. Разглеждат се проблемите, свързани с: недостатъчните знания на младите хора за спорта като социално-биологична потребност, лошото състояние на извънурочните и извънкласните форми на спортна активност, лошото състояние на спортната материална база и др.

Анализът дава възможност да се направи предложение за разработването на държавна стратегия за развитието на спорта сред подрастващите, обвързваща тясно всички организационно-управленски субекти в системата на спорта.

13. Делева, Н., Б. Цолов. Маркетингът като подход за изследване спортната активност на учениците. Спорт, стрес, адаптации, Пети международен научен конгрес, Спорт и наука, извънреден брой, част II, с. 242-248. С.2010.

Основната цел на изследването бе чрез прилагането на маркетингов подход да се проучат и анализират състоянието на спортните потребности на българските ученици, съдържанието и формите на заниманията им със спорт, и върху тази основа да се разкрият възможности за подобряване на управлението им.

Основните задачи бяха свързани с проучване състоянието на заниманията със спорт извън редовния учебен процес в българското училище, както и с изследване динамиката в спортните нагласи на учениците след експериментално изучаване на спортно-образователен курс.

За тяхното реализиране бе използван богат инструментариум от научно-изследователски методи: теоретичен анализ на специализирани научни източници, анкетен метод, дискусия във фокусна група, маркетингов експеримент, структурирано наблюдение, експертна оценка и анализ, SWOT-анализ, моделиране и математико-статистически методи.

Върху основата на анализа на резултатите, извършен в 6 основни направления, бяха изведени полезни изводи. Бяха направени конкретни препоръки за практиката, адресирани към дейността на субектите (държавни органи, местните власти, училищни ръководства, спортни клубове), участващи в управлението на спортната активност на учениците.

14. Делева, Н. С. Илиева. Проучване на някои показатели, определящи качеството на продукта „обучение по таекуондо”–В: “Спорт и наука”, бр. 3, с. 132-136, 2010.

Въпросите, свързани с материално-техническото и кадровото осигуряване в спортните клубове, са особено актуални днес, тъй като решаването им в значителна степен би съдействало както за подобряване спортната активност на хората, така и до повишаване спортния престиж на нацията.

Акцентът в изследователската работа се поставя върху проучване на някои показатели, определящи качеството на продукта „обучение по таекуондо“. Предметът на проучване са мотивите на занимаващите се, оценките им за материално-техническите условия, качеството на тренировъчния процес по показателите, начин за провеждане на тренировките и плътност. За изпълнение на изследователската цел са използвани методите: анализ на литературни източници, анкетен метод, лично интервю и математико-статистически методи.

В заключение са направени обобщени констатации относно социално-демографския профил на занимаващите се, както и основните мотиви за включване в организирани занимания по таекуондо.

15. Делева, Н., Е. Атанасов, А. Соколов. Проучване възможностите за подобряване управлението на аматьорската мини - футболна лига (АМФЛ) с оглед повишаване социално- икономическата ѝ значимост –В: “Спорт и наука”, бр. 4. С.127-131, 2010

През последните години се забелязва тенденция към увеличаване на възможностите за практикуване на аматьорски футбол (т.нар. мини-футбол). Добра предпоставка за свободно практикуване на футболната игра от непрофесионалисти е изграждането на нови мини-терени и организирането на редица аматьорски състезания.

В теоретичен аспект е представена информация за тенденциите в развитието на футбола като индустрия, мениджмънта на спортни събития, както и зараждане и развитие на АМФЛ.

Целта на проучването е да идентифицират възможностите за популяризиране аматьорската мини футболна лига върху основата на анкетно допитване сред 40 човека, ангажирани по различен начин в проекта.

От получените и анализирани данни са изведени резултати за състоянието на АМФЛ и са предложени важни препоръки във връзка с повишаване нейната популярност.

16. Делева, Н., В. Антонова. Волейболът като средство за спортуване извън учебната програма по физическо възпитание и спорт в училище (по примера на ВК „Звезди94”)–В: “Спорт и наука”, извънреден брой 4, част II, с. 177-181, 2010.

Целта на проучването е чрез прилагането на маркетинговия подход, да се изследват отношението и мотивите на българските ученици за спортни занимания в училищен спортен клуб.

Изследователският контингент се състои от състезателки по волейбол, включени в организирани спортни занимания в ученически спортен клуб “Звезди’94” на 81-во СОУ “Виктор Юго” град София.

В анализа на резултатите е проследено развитието на клуба от неговото създаване до наши дни, очертани са основните насоки в неговата политика. Върху основата на проведеното анкетно проучване е направен анализ с акцент върху мотивите за занимания, критичния поглед на респондентите относно слабостите в организацията на спортните занимания, както и препоръките им за подобряване организацията и провеждането на тренировките.

17. Делева-Атанасова, Н., С. Гатева. Анализ на модела и качеството на обучение по проект Office InterActors–В: “Спорт и наука”, бр. 6, с. 119-123, 2010.

Концепцията на проекта Office InterActors е свързана с осигуряване на условия за изучаване на бизнес културата, в синхрон с усвояване на основни езикови и компютърни умения.

Целта на изследването е да се проучи мнението на участниците по проекта Office InterActors относно качеството на прилагания модел на практическо обучение. За постигане на тази цел бяха приложени основните методи с маркетингова насоченост – анкета, интервю и наблюдение. Изследването се проведе в рамките на практическото обучение в периода 01.11.2010 – 20.11.2010 г. като в него взеха участие всички 23 участника.

В анализа са изведени основните учебни цели на модела Office InterActors, коментирани са ключовите резултати от обучението, направен е критичен анализ относно някои слабости, съпътствали практическите занимания, изведени са полезни препоръки за подобряване наставничеството и управлението на обучението.

18. Атанасова Н., Д. Илиева, Проучване интереса към масовите спортни прояви, организирани от Българската Асоциация „Спорт за всички“ (по примера на „Зимно предизвикателство, 2011г.) –В: “Спорт и наука”, бр. 4, с. 104-109, 2011.

Спортът за всички е движение, което през последните 20 год. намери разпространение в целия свят. Нарастването на физическата неактивност в световен мащаб, породило редица заболявания и ранна смъртност в индустриализираните страни и огромни загуби на човешки потенциал и ресурси. Това накара много специалисти да преоценят ролята на спорта и да намерят баланс между развитието на високото спортно майсторство и спортуването за здраве, рекреация и дълголетие.

Обект на настоящето изследване са хора, взели участие в „Деня на зимното предизвикателство“ 2011. Анализът на резултатите отразява мнението на респондентите относно интереса им към масовите спортни прояви на БАСВ, както и отношението към активни занимания за здраве и физическо развитие. Направените изводи и препоръки разкриват допълнителни насоки за подобряване качеството на спортното събитие.

19. Атанасова, Н. Л. Радоева. Перспективи за повишаване посещаемостта на срещите на БК Левски-мъже–В: “Спорт и наука”, бр. 4, с. 121-109, 2011.

Слабият зрителски интерес не е новост за българската спортна действителност. Идеята на настоящото проучване е да се даде обяснение на този негативен факт като изследва нагласите, потребностите и интересите на потребителите на услугата „спортно събитие“, предлагана от мъжкия отбор на БК Левски. Целта е да бъдат формулирани перспективи и препоръки за повишаване на посещаемостта на баскетболните мачове на клуба.

20. Атанасова, Н., В. Антонова. Проучване нивото на удовлетвореност на студенти от Национална спортна академия „Васил Левски“, участници в проект „Предприемачески умения и компетенции в академичните квалификации, чрез опита на ключови НПО в спорта”-В: “Спорт и наука”, извънреден брой 3, стр. 407-412, 2012.

Целта на изследването е да се проучи мнението на участниците в проекта „Предприемачески умения и компетенции в академичните спортни квалификации чрез ключови НПО в спорта” относно нивото на удовлетвореност от практическото обучение. Обект на изследване са всички 80 студенти - бакалаври и магистри от НСА „Васил Левски“. В инструментариума от научно-изследователски метода са включени анкетен метод, лично интервю и наблюдение с участието на изследователя. Върху основата на получените резултати са направени шест, полезни за практиката изводи.

21. Антонова В., Н. Атанасова. Анализ качеството на обучение на студентите от НСА „Васил Левски“, участвали в проект „Предприемачески умения и компетенции в академичните квалификации, чрез опита на ключови НПО в спорта”)-В: “Спорт и наука”, извънреден брой 3,429-436, 2012.

Целта е да се определи мнението на всички наставници от партньорските организации, чрез поставените им оценки за представянето на всеки студент, по време на практическото обучение по проект „Предприемачески умения и компетенции в академичните спортни квалификации чрез ключови НПО в спорта“. Обект на изследване са наставниците, изпълняващи отговорни длъжности в четири неправителствени организации – три федерации и една асоциация. Използвани са основни маркетингови методи за проучване – анкета и интервю. Върху основата на направения анализ са изведени изводи за професионалното развитие, интереса и дейността в реална работна среда.

22. Atanasova, N., M. Topalska, Project for building a sport facility for biathlon and shooting. 6-th International Scientific Congress “Sport, stress, adaptation”, S. 2012. (под печат)

Специалистите определят биатлона като един от най-динамично развиващите се спортове, който привлича огромна публика на стадионите и по телевизията, особено в Европа. Силният зрителски интерес не е изненадващ, защото този спорт предлага широка гама от динамични и постоянно конкуриращи се дейности по време на състезанията.

Основна цел на настоящото изследване е да установим нагласите и интереса на жители на град Троян относно изграждане на спортно съоръжение за биатлон и стрелба. Обект на изследване, чрез прилагане на анкетен метод, SWOT-анализ, са 215 човека (ученици, работещи и мениджъри). В заключение са изведени изводи и препоръки за практиката при реализиране на инвестиционната идея за изграждане на спортния комплекс.

23. Atanasov, E., N. Atanasova, I. Dimitrova. Management of the commercial tournament UEFA EUROPA LEAGUE (following the example of PFC "Levski Sofia, season 2010/2011. 6-th International Scientific Congress "Sport, stress, adaptation", S. 2012. (под печат)

Има редица доказателства, които налагат разглеждането на съвременния футбол като бизнес индустрия. Показателни са икономическата глобализация на футбола са средствата, акумулирани от УЕФА и раздадени като награден фонд на водещите отбори във втория по значимост комерсиален турнир – **Лига Европа**

Целта на изследването е да се разкрие организационният модел при провеждане на срещи от футболния турнир Лига Европа, по примера на ФК „Левски – София“. В практически план са изпълнени следните изследователски задачи:

1. Анализиране на правилника за участието в Лига Европа в направленията: анализ на материално-техническото осигуряване: стадион, работа с медии и медийни партньори, екипи, задължения на клуба и критерии за прием в турнира; анализ на дейностите свързани с комуникацията, маркетинга и спонсорството;

2. Проведени са интервюта и беседи с основните лица, ангажирани в организацията по участието на ПФК Левски в комерсиалния турнир Лига Европа;

Предложен е графичен модел за лицата, ангажирани в организацията на турнира, като са представени и техните функционални отговорности.

Изводите се базират на опита на ПФК „Левски София“ при участието в мачовете от турнира през анализирания сезон. Представен е доказателствен материал за добрата организация, осъществена от клуба.